

OPORTUNITET KRIVIČNOG GONJENJA I ISTRAŽNI POSTUPAK

NAČELO LEGALITETA - PRAVILO

- **NAČELO LEGALITETA – Čl. 6 st. 1 ZKP**

Javni tužilac je dužan da preduzme krivično gonjenje kada postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično delo ili da je određeno lice učinilo krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti

OPORTUNITET – ČL. 6 ST. 3 ZKP - IZUZETAK

- **JT može da odluči:**
 - **1. da odloži krivično gonjenje**
 - **2. da ne preduzme krivično gonjenje**

LAGALITET

- **1. JT nosilac obaveze krivičnog gonjenja**
- **2. stvarni i pravni uslovi**
- **3. krivična dela – po službenoj dužnosti**
- **4. izuzeci (čl. 283 i 284 st 3 ZKP – a)**

NAČELO OPORTUNITETA

- instrument za eliminaciju manje opasnih krivičnih dela iz redovne procedure
- Efikasno, ali i celishodno postupanje
- Preduslovi:
 - 1. poštovanje zakonskih uslova za njegovo sprovođenje
 - 2. ograničavanje arbitrarnosti tužiočeve diskrecione ocene za primenu ovog načela

POSTUPANJE JAVNOG TUŽIOCA PO PRIJEMU KRIVIČNE PRIJAVE U POSTUPKU PRIMENE NAČELA OPORTUNITETA

- **Procena:**
- **1. krivično delo**
- **2. ličnost učinioca krivičnog dela**
- **3. 283 st. 1 ZKP odlaganje krivičnog gonjenja krivična dela - novčana kazna ili kazna zatvora do 5 godina**

OGRANIČENJA

- krivično delo neovlašćeno držanje opojnih droga iz čl. 246a Krivičnog zakonika, ukoliko se radi o držanju opojne droge „marihuana“ u količini do 5 gr
- krivično delo poreska utaja iz čl. 229 st. 1 KZ
- krivičnog dela nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu iz čl. 344a st. 1 KZ

PROCENA OKOLNOSTI K. DELA I UČINIOCA

- okolnosti koje se tiču krivičnog dela: način izvršenja krivičnog dela, visinu nastale štete i da li se eventualno radi o nehatu
- Okolnosti koje se tiču ličnosti učinioca: neosuđivanost, uzrast osumnjičenog
- Kaznena evidencija – neosuđivanost
- Centralna evidencija – 2 puta za isto delo

**Izjava osumnjičenog o prihvatanju obaveze,
naredba o odlaganju krivičnog gonjenja i
rešenje o odbačaju krivične prijave (čl. 283 ZKP)**

**1. poziv osumnjičenom u smislu odredbe čl. 283
ZKP - tada od njega samo uzeti izjavu da li
prihvata odlaganje krivičnog gonjenja**

**2. poziv osumnjičenom da u tom svojstvu najpre
pruži svoju odbranu i nakon toga mu predočiti
odredbe čl. 283 ZKP**

PRIMER IZJAVE OSUMNJIČENOG U POSTUPKU ODLAGANJA KRIVIČNOG GONJENJA (ČL. 283 ST. 1 TAČ. 2 ZKP)

- Republika Srbija
PRVO OSNOVNO JAVNO TUŽILAŠTVO
- U Beogradu
- Broj: KT 27/17
- Dana: 08.01.2017.

- IZJAVA OSUMNJIČENOG

- Dana 05.01.2017. godine, pristupio je po pozivu u ovo tužilaštvo osumnjičeni Petar Petrović iz Beograda, ul. Savska br.4, JMBG 200819847150187, te nakon što je upoznat sa navodima krivične prijave PS Savski Venac, KU br. 14/17 podnete protiv njega, zbog krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz čl. 289 st. 3 u vezi st. 1 Krivičnog zakonika, izvršenog na štetu oštećenih Milice Milić i Pavla Milića, kao i sa odredbama čl. 283 ZKP-a da javni tužilac može da odloži krivično gonjenje ukoliko osumnjičeni, prihvati da uplati određeni novčani iznos na račun propisan za uplatu javnih prihoda koji se koristi za humanitarne ili druge javne svrhe, izjavljuje:
 - „Upoznat sam sa navodima krivične prijave i postupkom odlaganja krivičnog gonjenja. Zaposlen sam u „Interinvest“ DOO i ostvarujem mesečnu zaradu od 40.000 dinara.
 - Prihvatam da uplatim novčani iznos od 30.000 dinara u roku od 3 meseca u korist fondacije „Podrži život“ na br. žiro-računa 250 – 351- 8787. Obavezujem se da dokaze o izvršenoj obavezi dostavim tužilaštvu, nakon čega će krivična prijava protiv mene biti odbačena.“
 - Osumnjičenom je predočeno da će u slučaju izvršenja obaveze u roku krivična prijava biti odbačena, a da će u suprotnom protiv njega će biti nastavljen redovan krivični postupak.

OSUMNJIČENI I ZAMENIK JAVNOG TUŽIOCA (PRIMER NAREDBE O ODLAGANJU KRIVIČNOG GONJENJA)

- PRVO OSNOVNO JAVNO TUŽILAŠTVO
- U Beogradu
- Broj: KT 27/17
- Dana: 08.01.2017.godine
- Na osnovu čl. 283 st. 1 tač. 2 ZKP-a, donosim

N A R E D B U

- ODLAŽE SE
- krivično gonjenje osumnjičenog Petra Petrovića (od oca Dragana) iz Beograda, ul. Savska br. 4, JMBG 200819847150187, po krivičnoj prijavi PS Savski Venac, KU br. 19/17, zbog krivičnog dela ugrožavanje bezbednosti javnog saobraćaja iz čl. 289 st. 3 u vezi sa st. 1 Krivičnog zakonika, izvršenog na štetu oštećenog Milutina Zoranović iz Beograda.
- Nalaže se osumnjičenom da uplati novčani iznos od 35.000dinara na račun br. 250 – 345 - 0707 (svrha: prihodi od oportuniteta u krivičnom postupku) u roku od 12 meseci od dana prijema ove naredbe.
- Ako osumnjičeni prihvaćenu obavezu ne izvrši u ostavljenom roku, protiv njega će biti nastavljen dalji postupak.
- Ukoliko osumnjičeni prihvaćenu obavezu izvrši u roku od _ meseca od dana prijema ove naredbe, krivična prijava će u smislu čl. 283 st. 3 ZKP-a biti odbačena.
- Dokaz o izvršenoj uplati potrebno je dostaviti na adresu Prvog javnog tužilaštva u Beogradu, ul. Bul. Zorana Đinđića br.142 a.

REŠENJE O ODBAČAJU KRIVIČNE PRIJAVE -PRIMER REŠENJA O ODBAČAJU KRIVIČNE PRIJAVE

Republika Srbija
PRVO OSNOVNO JAVNO TUŽILAŠTVO
U Beogradu
Broj: KT 16/17
Dana: 08.01.2017. godine
Na osnovu čl. 383 st. 3 ZKP-a, d o n o s i m:

R E Š E N J E

Krivična prijava PU 37/17, br. KU 22/17 od dana 08.01.2017. godine podneta protiv Petra Petrovića iz Beograda, ul.Savska br. 4, JMBG 200819847150187

Što je:

Dana 01.01.2017. godine, oko 07,00 časova u Beogradu, sposoban da shvati značaj svog dela i da upravlja svojim postupcima, protivno odredbi čl. 47 st. 4 Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, upravljao vozilom marke „Fiat“ reg. oznake BG 345 KO, kolovozom ul. Savska, iz Autokomande, a kada je došao do skretanja za ul. Savsku, nije zaustavio svoje vozilo i ustupio prvenstvo prolaza biciklu kojim je upravljala oštećena Milica Ikić, iako je bio svestan da ovakvom nepropisnom vožnjom može ugroziti javni saobraćaj i izazvati opasnost za život i telo ljudi, ali je olako držao da do toga neće doći, usled čega je u raskrsnici došlo do udara prednjeg dela putničkog vozila u levu bočnu stranu bicikla, kojom prilikom je oštećena zadobila lake telesne povrede u vidu nagnječenja poglavine i lica, istegnuća vrata i nagnječenja leve potkolenice i stopala, a bio je svestan i da je njegovo delo zabranjeno, - čime je izvršio krivično delo ugrožavanje javnog saobraćaja iz čl. 289 st. 3 u vezi sa st. 1 Krivičnog zakonika;

ODBACUJE SE

jer je osumnjičeni izvršio obavezu iz čl. 283 st. 1 tač. 2 ZKP-a, naloženu naredbom ovog tužilaštva br. KT 16/17 od dana 08.01.2017. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Krivičnom prijavom PU 37/17 br. 22/17 osumnjičenom Petru Petroviću je stavljeno na teret izvršenje krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz čl. 289 st. 3 u vezi sa st. 1 Krivičnog zakonika, za koje je zaprećena novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine.

U smislu čl. 283 st. 1 tač. 2 ZKP-a, nakon izjave osumnjičenog o prihvatanju obaveze, osumnjičenom je dat rok od 6 meseci da uplati novčani iznos od 60.000 dinara u korist fondacije „Podrži život“.

Po protoku roka, tužilaštvo je obavesteno da je obaveza ispunjena, i to tako što je osumnjičeni dana 24.05.2017. godine dostavio obrazac naloga za uplatu navedenog novčanog iznosa.

Oštećeni ima pravo da svoj imovinskopravni zahtev ostvari u parničnom postupku.

ODBAČAJ KRIVIČNE PRIJAVE USLED STVARNOG KAJANJA OSUMNJIČENOG

- Odredbom čl. 284 st. 3 ZKP predviđeni su uslovi koji kumulativno moraju biti ispunjeni:
- da se radi o krivičnom delu za koje se može izreći novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine
- da je osumnjičeni pokazao stvarno kajanje
- da je usled takvog kajanja sprečio nastupanje štete ili je štetu u potpunosti već naknadio
- da javni tužilac proceni da izricanje krivične sankcije ne bi bilo pravično

PRIMER REŠENJA O ODBAČAJU KRIVIČNE PRIJAVE USLED STVARNOG KAJANJA OSUMNJIČENOG.

- Republika Srbija
- PRVO OSNOVNO JAVNO TUŽILAŠTVO
- U Beogradu
- Broj: KT 19/18
- Dana: 08.01.2018. godine
- Na osnovu čl. 284 st. 3 ZKP-a, donosim:

REŠENJE

- Krivična prijava PS 14/18 br. KU 92/18 od dana 08.01.2018. godine podneta protiv 1) Petra Petrovića iz Beograda, ul. Koste Gavrića 9, JMBG 200819847150187 i 2) Stevana Stevića iz Beograda, Ul. Zaplanjska br. 6., JMBG 2408198747150187

Što:

- Dana 29.12.2017 godine u Grockoj, sposobni da shvate značaj svog dela i da upravljaju svojim postupcima, zajedno i po prethodnom dogovoru, traktorom kojim je upravljao Petar Petrović, reg. oznaka BG 345 KO, na koji je bila pridodata prikolica, došli do imanja zv. "Pivara", vlasništvo oštećenog DOO "Investmont", gde su zajedno oduzeli i prisvojili ukupno 600 komada polovnih cigala, ukupne vrednosti 4.000,00 dinara, u nameri da njihovim prisvajanjem pribave sebi protivpravnu imovinsku korist, pri čemu su bili svesni svoga dela i hteli njegovo izvršenje, a bili su svesni i da je njihovo delo zabranjeno,
- čime su izvršili krivično delo sitna krađa iz čl. 210 st. 1 Krivičnog zakonika;

ODBACUJE SE

- jer su osumnjičeni usled stvarnog kajanja u potpunosti nadoknadili štetu oštećenom DOO "Investmont".

O b r a z l o ž e n j e

- Prema navodima krivične prijave PS Grocka KU 72/18, osumnjičeni su dana 29.12.2017. godine u Grockoj, zajedno i po prethodnom dogovoru, traktorom kojim je upravljao Petar Petrović, reg. oznaka BG 345 KO, na koji je bila pridodata prikolica, došli do imanja zv. "Pivara", vlasništvo oštećenog DOO "Investmont", gde su zajedno oduzeli i prisvojili ukupno 600 komada polovnih cigala, ukupne vrednosti 4.000,00 dinara, u nameri da njihovim prisvajanjem pribave sebi protivpravnu imovinsku korist. Iz spisa predmeta proističe da je pričinjena šteta u iznosu od 4.000,00 dinara u potpunosti nadoknađena oštećenom DOO "Investmont", što proizlazi iz priložene uplatnice od dana 30.12.2017. godine, kao i izjave Milutina Bilića, radnika oštećenog privrednog društva.
- Za krivično delo sitna krađa iz čl. 210 st. 1 Krivičnog zakonika predviđena je novčana kazna ili kazna zatvora do 6 meseci, a osumnjičeni su u potpunosti naknadili štetu oštećenom DOO "Investmont" i to odmah nakon jednog dana od dana izvršenja krivičnog dela, pa smatram da su ovakvim ponašanjem izrazili stvarno kajanje zbog učinjenog krivičnog dela. Imajući u vidu da su osumnjičeni do sada neoudivani, kao i činjenicu da su u kratkom roku naknadili pričinjenu štetu, smatram i da izricanje krivične sankcije ne bi bilo pravično.
- Imajući u vidu izneto, smatram da su se ispunili svi uslovi iz čl. 284 st. 3 ZKP-a, te da je krivičnu prijavu protiv valjalo odbaciti.
- PRAVNA POUKA:
- Protiv ovog rešenja nije dozvoljena žalba

ZAKLJUČAK

- napuštena apsolutna teorija o svrsi kazne
- limitirana primena materijalnog krivičnog prava prema svakom učiniocu krivičnog dela
- Mehanizam za eliminisanje manje opasnih krivičnih dela iz redovne sudske procedure
- racionalizacija krivičnog postupka, brže funkcionisanje pravosudnog sistema
- specijalna i generalna prevencija
- reparacija oštećenom
- pojedine mere imaju penalni karakter
- izbegavanje stigmatizacija krivične osuđivanosti

ISTRAŽNI POSTUPAK

- **ISTRAGA SE POKREĆE:**
- **PROTIV ODREĐENOG LICA ZA KOJE POSTOJE OSNOVI SUMNJE DA JE UČINILO KRIVIČNO DELO**
- **PROTIV NEPOZNATOG UČINIOCA KADA POSTOJE OSNOVI SUMNJE DA JE UČINJENO KRIVIČNO DELO**

GLAVNA OBELEŽJA ISTRAGE

- a) ona je nesudska (tužilačka) delatnost;
- b) otvara se odlukom (naredbom) javnog tužioca
- c) saslušanje osumnjičenog nije uslov za njeno
otvaranje;
- d) vodi se protiv određenog punoletnog lica
- e) pokreće se i protiv nepoznatog učinioca
- f) njeno otvaranje i vođenje nikad nije obavezno

MATERIJALNI USLOV

- ZA OTVARANJE ISTRAGE DOVOLJNO JE DA POSTOJE OSNOVI SUMNJE DA JE ODREĐENO PUNOLETNO LICE IZVRŠILO KRIVIČNO DELO ILI DA JE UČINJENO KRIVIČNO DELO OD STRANE NEPOZNATOG UČINIIOCA
- „skup činjenica koje posredno ukazuju da je učinjeno krivično delo ili da je određeno lice učinilac krivičnog dela”

OBAVEZNI PODACI

- lični podaci osumnjičenog
- opis dela iz kog proizilaze zakonska obeležja krivičnog dela
- zakonski naziv krivičnog dela
- okolnosti osnova sumnje

NEPOZNATI UČINILAC

- NEMA NEPOSREDNOG OPTUŽNOG AKTA
- PREMA NEPOZNATOM UČINIOCU I PREMA ALTERNATIVNO ODREĐENIM LICIMA
- NEODLOŽNE ISTRAŽNE RADNJE
- NEMA BRANIOCA
- PROCESNE RADNJE PREKIDAJU ZASTARELOST
- KAD POSTANE POZNAT – JT DOPUNJUJE NAREDBU
- OKRIVLJENI U BEKSTVU ILI NEDOSTIŽAN DRŽAVNIM ORGANIMA

ISTRAGA SE OTVARA NAREDBOM JAVNOG TUŽIOCA

Kad se donosi naredba?

- Pre ili neposredno posle prve dokazne radnje u predistražnom postupku**
- Najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je JT obavešten o prvoj dokaznoj radnji koju je preduzela policija**

DOSTAVLJANJE NAREDBE OSUMNJIČENOM

- DOSTAVLJA SE OSUMNJIČENOM I BRANIOCU ZAJEDNO SA POZIVOM TJ OBAVEŠTENJEM O PRVOJ DOKAZNOJ RADNJI KOJOJ MOGU PRISUSTVOVATI
- ISTOVREMENO JT OBAVEŠTAVA OŠTEĆENOG O POKRETANJU ISTRAGE I POUČAVA GA O NJEGOVI PRAVIMA

SPROVOĐENJE ISTRAGE/ DELATNOST JT I POLICIJE

- NADLEŽNI JAVNI TUŽILAC
- NENADLEŽNI JAVNI TUŽILAC
- ISTRAŽNI CENTAR
- POLICIJA

PRISUTSVO DOKAZNIM RADNJAMA

- JT UPUĆUJE POZIV OSUMNJIČENOM I BRANIOCU ZA SASLUŠANJE OSUMNJIČENOG
- JT OBAVEŠTAVA OŠTEĆENOG O ISPITIVANJU SVEDOKA I VEŠTAKA
- IZUZETAK – KRIVIČNA DELA IZ POSEBNE NADLEŽNOSTI (tada se odluka ne može zasnivati isključivo ili u odlučujućoj meri na tom iskazu svedoka)
- UVIĐAJ/VEŠTAČENJE
- (OSUMNJIČENI I BRANILAC/ STRUČNI SAVETNIK)

DOKAZNE RADNJE

AKO POZIV OSUMNJIČENOM I BRANIOCU NIJE DOSTAVLJEN U SKLADU SA ZAKONOM, ISPITAĆE SE SVEDOCI I VEŠTACI SAMO PO ODOBRENJU SUDIJE ZA PRETHODNI POSTUPAK

AKO LICE NE PRISTUPI – ISPITIVANJE U NJEGOVOM ODSUSTVU

LICA KOJA PRISUSTVUJU MOGU PREDLAGATI JT PITANJA, SAMI IH POSTAVLJATI / PRIMEDBE

OBJAŠNENJA OD STRUČNIH LICA

PRIKUPLJANJE DOKAZA U KORIST ODBRANE

- **PRAVA:**
- **DA RAZGOVARAJU SA LICEM KOJE IM MOŽE DATI PODATKE KORISNE ZA ODBRANU**
- **DA ULAZE U PRIVATNE PROSTORE UZ SAGLASNOST DRŽAOCA**
- **DA PREUZMU PREDMETE I ISPRAVE OD FIZIČKIH ILI PRAVNIH LICA UZ NJIHOVU SAGLASNOST (POTVRDA)**

PREDUZIMANJE RADNJI U KORIST ODBRANE

- **OSUMNJIČENI I BRANILAC MOGU PREDLOŽITI JT
PREDUZIMANJE NEKE RADNJE**
- **AKO ODBIJE ILI NE ODLUČI U ROKU OD 8 DANA
PODNOŠI SE PREDLOG SUDIJI ZA PP**
- **AKO USVOJI SUDIJA ZA PP DAJE NALOG JT**

UPOZNAVANJE SA PRIKUPLJENIM DOKAZIMA

- NAKON SASLUŠANJA OSUMNJIČENOG – RAZGLEDANJE SPISA I DOKAZA
- POZIV DA DAJU PREDLOG ZA PREDUZIMANJE DOKAZNIH RADNJI
- OSUMNJIČENI I BRANILAC DOSTAVLJAJU JT DOKAZE NA UVID PRE ZAVRŠETKA ISTRAGE

ČUVANJE TAJNE

- **RADI ZAŠTITE INTERESA NACIONALNE BEZBEDNOSTI**
- **JAVNOG REDA I MORALA**
- **INTERESA MALOLETNIKA**
- **PRIVATNOSTI UČESNIKA U POSTUPKU**
- **ODAVANJE – KRIVIČNO DELO**
- **NAREDBA SE UNOSI U ZAPISNIK**

PROŠIRENJE ISTRAGE

- **AKO SE U TOKU ISTRAGE POKAŽE DA POSTUPAK TREBA PROŠIRITI NA KOJE DRUGO KRIVIČNO DELO ILI PROTIV DRUGOG LICA (VAN NAREDBE O SPROVOĐENJU ISTRAGE)**

PREKID ISTRAGE

- AKO NASTUPI DUŠEVNO OBOLJENJE ILI DUŠEVNA POREMEĆENOST ILI KAKVA DRUGA TEŠKA BOLEST
- NEMA PREDLOGA OŠTEĆENOG / ODOBRENJA NADLEŽNOG ORGANA ZA GONJENJE ILI SE POJAVE DRUGE OKOLNOSTI KOJE SPREČAVAJU GONJENJE
- NE ZNA SE BORAVIŠTE OSUMNJIČENOG
- OSUMNJIČENI JE U BEKSTVU ILI NIJE DOSTUPAN ORGANIMA GONJENJA (PRITVOR)
- NASTAVAK PO PRESTANKU SMETNJI

OBUSTAVA ISTRAGE

- DELO KOJE JE PREDMET OPTUŽBE NIJE KRIVIČNO DELO, A NEMA USLOVA ZA PRIMENU MERA BEZBEDNOSTI
- AKO JE KRIVIČNO DELO ZASTARELO, OBUHVAĆENO AMNESTIJOM ILI POMILOVANJEM ILI POSTOJE DR OKOLNOSTI KOJE TRAJNO ISKLJUČUJU KRIVIČNO GONJENJE
- NEMA DOVOLJNO DOKAZA ZA OPTUŽENJE
- JT DONOSI NAREDBU I OBAVEŠTAVA OSUMNJIČENOG I OŠTEĆENOG

PRIBAVLJANJE PODATAKA O OSUMNJIČENOM

- JT PRE ZAVRŠETKA ISTRAGE PRIBAVLJA:
- PODATKE O OSUMNJIČENOM
- O RANIJIM PRESUDAMA
- AKO IZDRŽAVA KAZNU PODATKE O NJEGOVOM PONAŠANJU
- RANIJEM ŽIVOTU I LIČNIM PRILIKAMA OSUMNJIČENOG
- PREGLEDI I VEŠTAČENJE OSUMNJIČENOG
- PREPISI RANIJIH PRESUDA RADI JEDINSTVENE KAZNE

ZAVRŠETAK ISTRAGE

- JT DONOSI NAREDBU O ZAVRŠETKU ISTRAGE (AKO JE STANJE STVARI DOVOLJNO RAZJAŠNJENO) – DOSTAVLJA OSUMNJIČENOM, BRANIOCU I OŠTEĆENOM
- AKO NE ZAVRŠI U ROKU OD 6 M/1 GOD (POSEBNA NADLEŽNOST) – MORA DA OBAVESTI VIŠEG TUŽIOCA O RAZLOZIMA

DOPUNA ISTRAGE

- JT DONOSI NAREDBU O DOPUNI KADA NAKON ZAVRŠETKA ISTRAGE UTVRDI DA JE POTREBNO PREDUZETI NOVE DOKAZNE RADNJE
- OVO MOGU PREDLOŽITI I OSUMNJIČENI I NJEGOV BRANILAC

PRIGOVOR ZBOG NEPRAVILNOSTI U TOKU ISTRAGE

- OSUMNJIČENI I BRANILAC DO ZAVRŠETKA ISTRAGE MOGU DA PODNESU PRIGOVOR NEPOSREDNO VIŠEM JT ZBOG ODUGOVLAČENJA POSTUPKA ILI DRUGIH NEPRAVILNOSTI
- NEPOSREDNO VIŠI JT U ROKU OD 8 DANA OD DANA PRIJEMA PRIGOVORA DONOSI REŠENJE O ODBIJANJU ILI USVAJANJU PRIGOVORA
- AKO USVOJI IZDAJE UPUTSTVO JT DA OTKOLONI NEPRAVILNOSTI
- AKO ODBIJE OSUMNJIČENI I BRANILAC U ROKU OD 8 DANA PODNOSE PRITUŽBU SUDIJI ZA PP